

คำบรรยาย

เรื่อง

ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาอุดมศึกษา
ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในระยะที่ 5

โดย ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล
อธิการบดี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ท่านรองปลัด ท่านรองเลขาธิการ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
ท่านอธิการบดี ท่านอาจารย์ที่เคารพ

ความจริงที่ section ก่อนนั้นกินเวลาเข้ามา ผมก็รู้สึกยินดีเป็นอย่างยิ่ง ก่อนอื่นผมรู้สึกเป็นเกียรติอย่างยิ่งที่ทางสภาคุณจารย์โค้เชิญผมมาพุดในที่ประชุม อันมีเกียรติและในหัวข้อที่ค่อนข้างจะสำคัญ คือ เกี่ยวกับเรื่องปัญหาและอุปสรรคของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่มีอยู่ ความจริงถ้าหากว่าไม่ใช่เพราะผมมีความผูกพันในอดีตกับสภาคุณจารย์มาเป็นอย่างมาก กระผมก็คงจะไม่รับที่จะมาพุดในวันนี้ เนื่องจากสาเหตุที่ว่า เรื่องเกี่ยวกับแผนพัฒนานี้ผมมีความรู้ไม่มาก เกรงว่าท่านอาจารย์ทั้งหลายที่วันนี้จะเสียเวลา แต่ว่าก็จะใช้ความพยายามที่เวลาที่มียู่นี้ประมาณ 1 ชั่วโมง พุดถึงเรื่องที่กำหนดให้ว่ามีปัญหาและอุปสรรคอะไรบ้างที่เกี่ยวกับแผนพัฒนานี้ และเท่าที่แล้วมานี้ แผนพัฒนาเศรษฐกิจโค้ช่วยทำให้อุดมศึกษาโค้พัฒนาไปมากน้อยแค่ไหน และปัญหาของการจัดทำแผนของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ถ้าหากในการพุดผมจะยกตัวอย่างที่จะไปอ้างอิงถึงจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ก็ต้องขออภัย เพราะว่าผมก็รู้เกี่ยวกับที่จุฬา มากกว่าที่อื่น ถ้าจะยกก็ไม่ใช่เหตุผลอย่างอื่น

ท่านอาจารย์คงทราบแล้วว่า แผน 5 ที่เรากำลังใช้ยู่วเวลานี้เกิดขึ้น มาในท่ามกลางของความยุ่งยากทางเศรษฐกิจของโลก ซึ่งก็มีส่วนที่ทำให้เกิดความยุ่งยาก

ในเศรษฐกิจของบ้านเราเป็นอย่างมาก ความจริงแล้วความยุ่งยากทางเศรษฐกิจ
เกิดขึ้นตั้งแต่กลางแผน 4 โดยเฉพาะเนื่องด้วยประเทศที่ผลิตน้ำมันได้ขึ้นราคาน้ำมัน
อย่างไม่หยุดยั้ง ขึ้นแล้วขึ้นอีก ซึ่งเป็นสาเหตุก่อให้เกิดความปั่นป่วนทางเศรษฐกิจอย่าง
มากเลย โดยเฉพาะเกี่ยวกับเรื่องของการทำงานในประเทศต่าง ๆ inflation
หรืออัตราเงินเฟ้อที่สูงเป็นประวัติการณ์ในประเทศต่าง ๆ บางแห่งเป็นร้อย ๆ เปอร์เซ็นต์
ทานลงทราบ บางแห่งถึง 500 % ก็มี เกี่ยวกับ inflation นี้ บ้านเรานับว่าโชคดี
แต่ก็ได้รับความกระทบกระเทือนอย่างมากเหมือนกัน ซึ่งไม่เคยมีมาก่อน ในระยะที่มีการ
ขึ้นราคาน้ำมัน inflation บ้านเราในปี 23 ขึ้นไปถึง 19.7 ซึ่งนับว่าเป็นอัตรา
ค่อนข้างสูงสำหรับบ้านเรา ในปี 24 ก็ลดลงมาเหลือ 12.7 และก็ลดลงมาตามลำดับ
แต่เราก็ได้รับความกระทบกระเทือนเป็นอย่างมาก ผลที่เราเห็นได้ชัดในแผน 4 ที่ทำ
ให้เกิดความยุ่งยากในการดำเนินงานทั่วไป รวมทั้งมหาวิทยาลัยด้วย ก็คือว่ารัฐบาล
เผชิญกับปัญหาทางการเงิน ไม่มีทางเลือกอย่างอื่นก็ต้องมีการตัดงบประมาณ ทั้ง ๆ ที่
ได้ให้ไปแล้ว งบประมาณ 2 ครั้งด้วยกัน งบประมาณ 4 ครั้งหนึ่ง 5 % และ
อีกครั้งหนึ่ง 10 % เพราะฉะนั้น ก็ก่อให้เกิดความยุ่งยากกับการดำเนินงานมหาวิทยาลัย
หรือที่อื่นก็คงเหมือนกัน สิ่งที่เรา project ซึ่งได้นอยอยู่แล้วในการซื้อเครื่องมือเครื่อง
ไม้ต่าง ๆ บางทีก็ซื้อไม่ได้เลยเมื่อถูกตัด ศึกษามานช่องที่เคยคิดว่าสร้างได้บางทีก็
สร้างไม่ได้เพราะถูกตัดไป เงินนอยอยู่แล้วก็เลยไม่พอในระยะนั้นเราจะเห็นว่า อัตรา
ดอกเบี้ยและอัตราแลกเปลี่ยนเงินของประเทศต่าง ๆ ก็ขึ้นลงอย่างมากที่สุด ในสหรัฐ
อเมริกาในปี 24 ดอกเบี้ยขึ้นไปถึง Prime rate ขึ้นไปถึง 19.2 - 20 % แล้ว
ปลายปี 25 Prime rate ขึ้นไปถึง 11.5 % ขึ้นดอกเบี้ยอย่างนี้ในอเมริกาเหมือน
กับน้ำไหล คือ เงินจากประเทศอื่น ๆ ก็ไหลไปอเมริกาหมด เพราะดอกเบี้ยที่นั่นสูง วิธี
แก้ไขที่เราทำกันอยู่ก็คือ ต้องขึ้นดอกเบี้ยตามนี้ เพื่อที่จะหยุดยั้งไม่ให้เงินไหลไปอเมริกา
การขึ้นดอกเบี้ยก็ทำให้เกิดผลกระทบในเรื่องของการไม่มีการลงทุนและมีคนว่างงานเยอะ
ที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าคนเอาเงินไปฝากแล้วรู้สึกว่าได้ดอกเบี้ยสูง อาจจะมีสูงกว่าเอาเงิน
ไปลงทุนอย่างอื่น เช่นว่าได้ 19 % หรือ 20 % จากดอกเบี้ย ลงทุนบางทีอาจจะขาดทุน

หรืออาจจะใก้กว่านั้น นอกจากเหนื่อย เพราะฉะนั้น คนก็ไม่ลงทุน เมื่อคนไม่ลงทุนการว่างงานก็สูงขึ้น และระยะเวลาที่ประเทศเราเป็นประเทศเกษตรกรรม มีผลผลิตเกษตร ไร่ข้าวที่ขายผลผลิตเกษตรนี้ก็ราคาต่ำมาก Commodity ต่าง ๆ ราคาวัตถุดิบตลอดจนแร่ธาตุก็ตกต่ำมาก เพราะฉะนั้น ถึงแม้เราจะผลิตข้าวได้มากขึ้น อย่างเช่น เพิ่มขึ้นถึง 2 ล้านตัน แต่ขายได้แต่ราคาเดิม เพราะว่าการขายมันต่ำมาก นี้ก็เป็นผลกระทบที่มีอยู่ต่อแผน 4 และแผน 5 ด้วย ซึ่งเป็นสภาพแวดล้อมทั่วไปที่จะเริ่มต้นตั้งแต่กลางแผน 4 เข้ามาในแผน 5 เพราะฉะนั้น แผน 5 นี้เราก็ก้าวได้ว่าเขียนขึ้นมาตามกลางความยุ่งยากทางเศรษฐกิจ ต้องเขียนขึ้นมาเพื่อที่จะ accommodate หรือยอมรับสภาพที่ยังลำบากอยู่ ก็นี้ก็คือที่ว่าแผน 5 ไม่ได้เขียนในลักษณะที่ว่า project ไว้สูง แล้วยังไคน้อย ก็พยายามจะ accommodate หรือยอมรับว่ามีปัญหาความยุ่งยากทางเศรษฐกิจอยู่และเขียนแผนให้เข้ากับปัญหานี้ นี้ก็เห็นได้ชัดว่า จากความยุ่งยากทางเศรษฐกิจก็ทำให้การพัฒนาทางอุดมศึกษาเป็นไปอย่างยาก เพราะว่ามีเงินไม่พอ นอกจากเงินน้อยแล้ว ความจำเป็นของบ้านเมืองก็ทำให้ทองเอาเงินไป เรื่องป้องกันประเทศค่อนข้างจะสูง เพราะฉะนั้น ในระยะที่ผ่านมานี้ งบที่รัฐบาลต้องใช้ไปในกากรกลาโหมหรือป้องกันประเทศก็สูงกว่าเพื่อน ก็เป็นส่วนหนึ่งที่ดึงเอาเงินส่วนอื่น ๆ ไป การศึกษานี้ถึงแม้ว่ารัฐบาลก็เห็นความสำคัญและก็ได้กำหนดค่างบประมาณตั้งค่อนข้างจะสูง เข้าใจว่าเป็นอันดับสองรองจากงบประมาณป้องกันประเทศ แต่ว่าก็มีนโยบายจะไปทุ่มในค่านของมหาวิทยาลัยอาชีวศึกษา และการศึกษานอกโรงเรียน ไม่มีจุดมุ่งหมายเป็นพิเศษที่จะมาเพิ่มหรือช่วยเหลือเพื่อพัฒนาอุดมศึกษาให้มากขึ้น เพราะฉะนั้นก็ไม่ได้ทำให้อุดมศึกษาทำอะไรขึ้นมาเลย ในแผน 5 สรุปแล้วก็คือ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเป็นแผนพัฒนาซึ่งไม่ได้ช่วยให้เกิดการพัฒนาในด้านอุดมศึกษามากนัก เป็นเพียงแต่เพียงสภาพเดิมไว้เป็นส่วนใหญ่

แผนอยากจะเรียนถึงอุปสรรคในขั้นต่อไป คือ เรื่องของโลกในการทำแผนพัฒนาส่วนต่าง ๆ ของราชการที่มีส่วนในด้านของแผนพัฒนามีหลายหน่วยด้วยกัน เริ่มต้นด้วยคณะรัฐมนตรี สภาพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ สภาการศึกษาแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา ส่วนนี้งบประมาณ ทบวงมหาวิทยาลัย ก.พ. ก็เข้ามามีส่วน ก.ม.ก็

เขามามีส่วน และมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งมีส่วนในการจัดทำแผนและค่า เน้นตามแผน
ของมหาวิทยาลัยของคนที่มีส่วน สำหรับคณะรัฐมนตรีนั้นนับว่าเป็นองค์กรที่สำคัญที่เกี่ยวกับ
กับแผนมาก ถึงแม้จะเป็นผู้จัดโดยตรง แต่เป็นผู้ที่จะผ่านแผนนี้เพื่อที่จะมีพระบรมราช-
โองการประกาศให้เป็นแผนของชาติ 5 ปี ก่อนที่จะไปถึงนั้นก็จะต้องผ่านคณะรัฐมนตรี
ก่อน และในแผน 5 แผนก็รู้สึกว่าจะอาจจะเป็นแผนซึ่งคณะรัฐมนตรีให้ความสำคัญมาก ตอน
นั้นเขายังเป็นรัฐมนตรีอยู่ก็จำได้ว่ามีการประชุมค่อนข้างจะหลายวัน และคณะรัฐมนตรีได้
เอาเจ้าหน้าที่มาชี้แจง มีการซักถาม มีการเปลี่ยนแปลงบ้าง แสดงว่าคณะรัฐมนตรีให้
ความสำคัญมาก แต่ว่าเป็นผู้ที่ต้องรับรูจากเจ้าหน้าที่ผู้ทำจริง ๆ ก็ต้องถือว่าเป็นสภา
พัฒนา เศรษฐกิจแห่งชาติ ซึ่งก็มีส่วนสำคัญมาก ในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา สภาการศึกษา
แห่งชาติ เป็นผู้ร่างแล้วก็ให้คณะรัฐมนตรีอนุมัติเหมือนกัน เกี่ยวกับแผนการศึกษาแห่งชาติ
ตามหลักแล้วสภาพัฒนา เศรษฐกิจแห่งชาติก็ควรจะทำเอาแผนที่สภาการศึกษาแห่งชาติไปเป็น
แผนอยู่ในแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในส่วนที่เกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งโดยทั่วไป
สภาพัฒนา เศรษฐกิจก็ได้หยิบยกสิ่งที่สภาการศึกษาทำไปใส่ไว้ในแผนของตัวอยู่ไม่น้อย
ปัญหาที่ว่าแผนเมื่อเขียนแล้วเอาไปทำมากน้อยแค่ไหน เพราะว่าอยู่ที่ตรงนั้น คนที่จะทำให้แผน
สัมฤทธิ์ผลขึ้นมาได้ก็คือสำนักงานประมาณ ผมคิดว่าหน่วยที่ใช้ประโยชน์จากแผนมากที่สุดก็
อาจจะสำนักงานประมาณ และก็รู้สึกว่าชอบมากที่มีแผนพัฒนา ที่ชอบก็ไม่ใช่ว่ามีคนที่จะให้
..... คือที่ชอบเพราะว่าเอาไว้อ่างใด คือถ้าอะไรไม่อยู่ในแผนสำนักงานประมาณก็
สบายมาก ก็บอกว่าไม่มีในแผนก็ไม่ให้เงิน แต่ถ้ามีในแผนแล้วจะไม่ให้ก็บอกได้เหมือนกัน
ไม่มีเงิน เพราะฉะนั้นก็รู้สึกว่า ผู้ที่ใช้ประโยชน์จากแผนได้มาก คือ สำนักงานประมาณ
และก็นี่เข้ามาตลอด จะเห็นได้ว่าแผนซึ่งกำหนดไว้ค่อนข้างจะอย่างหนึ่ง เงินงบประมาณที่
สำนักงานประมาณให้ก็ค่อนข้างจะอีกอย่างหนึ่ง ไม่ตรงกัน ผมอยากจะยกตัวอย่าง อย่าง
เช่นว่า ในแผนพัฒนาเกี่ยวกับอุดมศึกษา ถ้าจะดูนโยบาย ถ้าอาจารย์อ่านนโยบายก็คงจะ
ศึใจแล้วคงสบายใจ ถ้าเขาทำได้ตามนโยบายอย่างนี้ละก็ ผมคิดว่าอุดมศึกษาคงจะพัฒนา
มากที่สุดที่เดียว แต่ถ้าอาจารย์อ่านดูแต่ละข้อ ๆ เอาไปปฏิบัติกันน้อยที่สุด ผมจะยกตัวอย่าง
นโยบายบอกว่า ข้อ 1. ปรับปรุงคุณภาพและมาตรฐานการอุดมศึกษามาให้สูงขึ้น โดย

เน้นการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพการสอนของคณาจารย์ ส่งเสริมการแข่งตำรา
ภาษาไทย การจัดทำวัสดุอุปกรณ์ที่ทันสมัย เพื่อจัดการศึกษาและวิจัยให้เพียงพอ และ
ปรับปรุงระบบบริหารให้เหมาะสมยิ่ง หนึ่ง ข้อ 1. นี้สวมากนะ เพื่อที่จะให้
เป็นไปตามนี้ก็เขียนไว้ว่า อาจจะให้อัตราส่วนของปริญญาตรี ปริญญาโท ปริญญาเอก
ที่มีอยู่ในมหาวิทยาลัยเป็นแค่ไหน เท่าที่ผมจำได้ก็อยากจะให้ปริญญาเอกนี้ราว ๆ 25 %
หรือ 20 % ปริญญาโท 55 % แล้วก็ปริญญาตรีที่เหลือนั้นก็เปอร์เซ็นต์ ยี่สิบหรือเท่าไร
ผมได้ตัวเลขแล้ว อาจจะให้ปริญญาตรีในแผนนะ ปริญญาเอก โท ตรี ได้อัตราส่วน
25 : 55 : 20 นี้อยู่ในแผนนะอยากจะให้เป็นอย่างนี้ ถ้าหากว่าจะทำตามแผน ผม
คิดว่า ก.พ. จะต้องเข้ามามีบทบาท แล้วส่วนงบประมาณจะต้องเข้ามามีบทบาท อย่าง
เช่น ก.พ. จะต้อง move in เข้ามาทันที ว่ามหาวิทยาลัยหนึ่งมหาวิทยาลัยใด
ปัจจุบันนี้มีอยู่เท่าไรแล้ว ปริญญาเอก ปริญญาโทเท่าใด แล้วก็จะต้องจัดสรรทุนให้
ส่วนงบประมาณจะต้องจัดงบประมาณให้ เพื่อที่จะให้เป็นไปตามแผนนี้ ผมว่า
ก.พ. ไม่ aware กับอะไรนี้เลย ก.พ. ไม่เคย move in เข้ามาถามว่ามีอยู่
เท่าไร แผนต้องการเท่าไร และต้องการ scholarship อีกเท่าไร ผมไม่เห็น
เขาสนใจ เพราะฉะนั้นผมถึงว่าแผนเขาเขียนไว้ก่อนข้างจะสวย แต่ว่าจริง ๆ แล้ว
implementation ผมคิดว่าไม่มี อย่างว่าแต่แผนนี้ คณะรัฐมนตรีลงมติหลายประการ
ที่ผมเคยนั่งอยู่ แล้วก็กระทรวงคมนาคมครั้งหนึ่ง อย่างเช่นเคยเสนอว่า ควรจะมีการ
ปรับปรุงเรื่องของเกี่ยวกับคมนาคมต่าง ๆ เช่นว่า เราจะส่งเสริมพาณิชย์นาวี มีการ
พูดมาก เสนอโครงการมาให้คณะรัฐมนตรี แล้วก็ลงมติว่า ควรจะให้มหาวิทยาลัยปรับ-
ปรุงเรื่องพาณิชย์นาวี ซึ่งรวมทั้ง marine หรือ Engineering Architecture ,
Marine เกี่ยวกับทางธุรกิจ มหาวิทยาลัยเมื่อใดที่ทราบว่าคณะรัฐมนตรีได้ลงมติอย่างนั้น
เพื่อที่จะให้มีการปรับปรุงเรื่องพาณิชย์นาวี ในมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ก็เตรียมที่จะทำอะไร
ทำอะไร ไม่มีงบประมาณครับ งบประมาณก็ไม่เคยสนใจเพื่อที่จะให้ เพื่อที่จะ
implement มลทินนั้น เวลานั้นมหาวิทยาลัยใดที่หลงเชื่อ ทั่วไปก็ต้องใช้เงินของตัวเอง
อย่างเช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทำเกี่ยวกับเรื่องนี้ก็ต้องใช้เงินของตัวเอง เพื่อที่จะให้

เรื่องของพาดิชัยน่าจะเป็นไปได้ นี่เป็นตัวอย่าง แต่ว่ามีอีกหลายเรื่องซึ่งมติคณะรัฐมนตรี
กับงบประมาณจริง ๆ คนละเรื่อง แผนก็เหมือนกัน จะยกตัวอย่างอีกสักอันหนึ่ง ข้อ 2.
ปรับปรุงหลักสูตร เพื่อหาสาระและกระบวนการ เรียนการสอน เพื่อให้มีความสมดุล ทาง
ภาคทฤษฎีและประสบการณ์ภาคปฏิบัติ รวมทั้งควรจัดให้มีหลักสูตรระยะสั้นระยะยาวในรูป
แบบต่าง ๆ เพื่อให้ผู้คุมศึกษาสามารถตอบสนองความต้องการของสังคมได้ที นี้ก็
ไม่รู้ไปจัดอะไร ขยายการบริการทางวิชาการแก่สังคมของสถาบันอุดมศึกษาให้กว้างขึ้น
โดยเน้นการเผยแพร่ความรู้โดยมีกิจกรรมและการศึกษาต่อเนื่องในรูปต่าง ๆ ผมไม่เคย
เห็นใหนงบประมาณเกี่ยวกับเรื่องพรรคนี้อยู่ ส่วน ข้อ 6. ส่งเสริมให้สถาบันอุดมศึกษา
ดำเนินกิจการด้านทำนุบำรุงศิลปะและวัฒนธรรมให้กว้างขวางยิ่งขึ้น โดยเน้นการส่งเสริม
จริยธรรม การสงวนรักษาและเผยแพร่ศิลปะและวัฒนธรรมอันเป็นเอกลักษณ์ของชาติ
ใครเคยได้รับบ้างงบประมาณเกี่ยวกับการส่งเสริมศิลปะ ตรีบ แล้วก็ตาม ๆ ว่าให้
ทรัพยากรของตัวมาใช้อะไร ๆ นี้ แต่ว่าจริง ๆ แล้ว ไม่มีอะไร ขนาดให้เขาเช่าที่ให้
ธนาคารอยู่ยังเอาเงินคืน กระทรวงการคลัง ก็ถูกไปอย่างหนึ่งจริง ๆ แล้วก็ไม่ได้ทำอะไร
จริง ๆ แล้วในแผนแล้วซึ่งเขียนส่วยอย่างที่ผมว่าในสภาการศึกษา รวมทั้งที่สภาพัฒนา
ก็เอาไปใช้ไว้ส่วนหนึ่ง ก็พยายามที่จะปรับให้เข้า ในท้ายที่แผนของสภาการศึกษาที่มี
เรื่องของเงิน กำหนดไว้ว่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ อะไรนี้
จะได้อะไร เงินอะไรปีนั้น ปีนั้นเท่านี้ อะไรต่ออะไรนี้ก็เขียนไว้ เงินก้อนย่อย เงินที่เขียน
ไว้ข้างหลังแผนเอาไปเทียบกับนโยบายมันไม่ตรงกัน เพราะเงินไม่สามารถทำให้มันขยาย
เป็นไปได้อะไร เงินที่มีอยู่ค่อนข้างจะเป็นไปในทางที่เพื่อให้ทรงอยู่ได้ เพราะฉะนั้น
เงินที่เขียนไว้ที่ว่าน้อยแล้วนะ พอเอาเข้าจริง ๆ ไม่ได้เท่านี้อีก เพราะว่าจริง ๆ
ก็ใหนงบประมาณน้อยกว่าเขียนไว้ในแผน เพราะฉะนั้นสรุปได้ว่า แผนก็อย่างหนึ่ง เงิน
คนละเรื่อง มติคณะรัฐมนตรีก็อย่างหนึ่ง แต่ว่าเงินคนละเรื่อง ผมพยายามให้เขา
ค้นตัวเลขก่อนมานะว่า อัตราขึ้นของงบประมาณแต่ละปีเป็นอัตราส่วนอย่างไร ว่ามัน
พัฒนาได้ไหมที่ว่าพัฒนาอุดมศึกษานี้ปีหนึ่ง ๆ จากงบประมาณของแต่ละปี เราจะดูซิว่ามัน
ขึ้นเท่าไร เราจะเห็นว่ามันค่อนข้างน้อย อย่างเช่น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยปี 26 กับ

ปี 27 อัตราที่เพิ่มขึ้นเพียง .22 เท่านั้นเอง ปี 27 ปี 28 ขึ้น .21 และมีตัวเลขทุกมหาวิทยาลัยที่เขากรณาทำให้แถมมานี้ บางมหาวิทยาลัยก็นับว่าดี เช่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า แม่โจ้ นับว่าอัตราขึ้นค่อนข้างสูง แต่ความหาวิทยาลัยทั่ว ๆ ไป มหิดลก็ค่อนข้างสูง ที่อื่นก็รู้สึกไม่มากนัก เมื่อเอาอัตราขึ้นที่วาก็เปอร์เซ็นต์ ๆ เช่น 1.95 บางหรือมหาวิทยาลัยอื่นอย่างเกษตรศาสตร์ บางที่ลบบ้างก็ มีขึ้น - 2.5 ขึ้น .57 ก็มีก็มืออย่างนี้ เมื่อไปดู inflation rate เช่นว่า 5 % หรือเท่าไร แสดงว่าขาดทุนเงินโตมากกว่า .22 แต่ inflation ขึ้นไป 5.7 อย่างนี้ เพราะฉะนั้นจริง ๆ แล้วเราได้น้อยกว่า ที่เราได้เมื่อเทียบกับ inflation ปี 27 ผมลองให้ดูเทียบอัตรา inflation ปีที่ 27 ที่รับได้ระบบประมาณในตัวจริง ๆ ได้เพิ่มขึ้นนี้ แต่ว่าถ้าเทียบคุณค่าของมันแล้วเท่ากับ ปี 20 เท่านั้นเอง ปี 27 กับปี 20 มันเท่ากัน นี่มันก็น้อยแล้ว ที่นี้มาดูว่าเงินที่มันได้น้อยแล้วมันไปไหนอีก แล้วก็มีพัฒนาได้ใหม่ และมีตัวเลขทุกมหาวิทยาลัยเหมือนกัน แต่ว่าจะบังยกของจุฬาฯ ซึ่งอยู่ในระดับค่อนข้างกลาง ๆ มันไปที่เงินเดือนคง 60 % เงินทั้งหมดที่ไปนี้ตั้งแต่ 58 %, 53 %, 56 %, ปี 27 มันไปที่เงินเดือน 60 % ปี 28 ไปที่เงินเดือน 62 % นี่หมายถึงรวม ๆ ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แต่ถ้าหากคิดไปบางคณะแล้ว มีบางคณะที่เงินเดือนสูงถึง 80 % โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยโค่นหรือคณะโค่นที่แก่น้อย มีคนแก่เยอะ คนแก่เยอะหมายถึงเงินเดือนสูงเงินมันจะไปอยู่ที่เงินเดือนเยอะ ถ้าหากว่าไปขึ้นเงินเดือนให้หน่อย ฐานตั้ง 62 แล้วเงินจะไปที่เงินเดือนมากที่สุดที่เดียว เมื่อเงินไปที่เงินเดือนมากแล้ว มันก็ไปที่อื่นน้อยเป็นของธรรมดา ไปที่งบค่าเนนการอย่างของจุฬาฯ ในปี 27 ไปงบค่าเนนการ 20.68 % ปี 28 งบใหม่ ไปที่งบค่าเนนการ 21.09 % งบค่าเนนการก็ไม่ก่อให้เกิดการพัฒนาอะไรมากนัก เขาไปใช้จ่ายเป็นค่าใช้จ่าย ค่าอะไรต่ออะไรซึ่งก็จำเป็น แต่ที่สำคัญจะทำให้พัฒนามหาวิทยาลัย โดยเฉพาะมหาวิทยาลัยที่เป็นเทคโนโลยีหรือเป็นวิทยาศาสตร์คือ งบที่จะเอาไปซื้อเครื่องมือเครื่องมือ วัสดุอุปกรณ์ที่ต่าง ๆ ที่จะเอามาทำการวิจัยก็ดี หรือสอนนักเรียนเรื่อง laboratory ก็ดี มันอยู่ที่วัสดุอุปกรณ์ เงินทั้งหมด 100 % ที่เราได้นี้ ปี 27 นี้เอาไปลงวัสดุอุปกรณ์เพียง 18.35 % ปี 28 เพียง 15.33 %

เท่านั้นเอง ก็เลยเห็นว่า มันเอาไปในส่วนที่จะพัฒนาจริงๆ น้อยมาก มหาวิทยาลัย
อื่น ๆ ที่ผมคุ้นเคยข้างสูงก็มีสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าคอนชางสูง แล้วก็แม่โจ้ก็
คอนชางสูง ถิ่นกว่าก็ เขาเป็นมหาวิทยาลัยซึ่งมีวัสดุอุปกรณ์ต้องใช้มากคอนชางสูง แต่
โดยเห็นว่าจากตัวเลขนี้เราก็คงจะทำให้เราเห็นได้ชัดว่า ถ้าจะลงทุนใหม่มหาวิทยาลัย
จริง ๆ แล้ว ตรงนี้จะต้องสูง และ laboratory ต้องคือ เครื่องไม้เครื่องมือต้องคือ
งานวิจัยต้องมาก แต่ปรากฏว่ามันต่ำ เพราะฉะนั้นก็ เรื่องของวิจัยก็เหมือนกัน
ซึ่งเป็นส่วนที่จะทำให้พัฒนามหาวิทยาลัย เติบโตเลยหายไปไหนไม่ทราบ แต่ว่าคอนชาง
น้อย จากที่เราไม่เคยได้รับอะไรเลย ก็โตขึ้นปีละ 2 - 3 ล้านบาท จากงบประมาณแผ่นดิน-
ดิน ทั้งมหาวิทยาลัยเราโต 2 - 3 ล้านบาท ผมอยากจะเรียนว่าคุณภาพของมหา-
วิทยาลัยอยู่ที่ตรงวิจัยนี้มากน้อยแค่ไหน คุณประกอบก็พูดเมื่อก่อนว่าในแผน 6 นี้ หรือแผน 5
เราเริ่มต้นที่จะให้จากสังคม ประเทศไทยจากเกษตรกรรมและหนักไปในทาง balance
ระหว่างเกษตรกับอุตสาหกรรม แล้วก็ในแผน 6 มุ่งมั่นที่จะให้เป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น
หมายความว่าเมื่อสังคมเป็นอุตสาหกรรม ปัญหามันเยอะ สังคมเกษตรกรรมปัญหาไม่มาก
เท่าไร แต่ก่อนเราไม่ค่อยมีการวิจัยเพราะว่าสังคมเกษตรมาก ปัญหาไม่ค่อยมีเท่าไร
ชาวไร่ ชาวนาปล่อยให้เขาอยู่ตามลำพังบางที่จะก็คิดว่าไปยุ่งกับเขา สมัยก่อนจริง ๆ
หม่อมเสนีย์ เคยพูดไว้ ท่านบอกว่า ตอนนั้นท่านเป็นนายกรัฐมนตรี ท่านบอกว่า สังคมไทย
ในนามีปลา ในนามีข้าวจริง ถ้าฝนตกแค่ออกตามฤดูกาล บ้านเมืองเราไปสบายเลย
ผลิตข้าวได้ขายได้อะไรต่ออะไรไม่ต้องไปยุ่งกับเขา ชาวนาไม่ต้องไปยุ่ง แต่ต่อมามันไม่
อย่างนั้นแล้ว มันเป็นอุตสาหกรรมมากขึ้น บ้านเมืองก็มีปัญหามากขึ้น ปัญหาสังคม ปัญหา
โจรผู้ร้าย ปัญหาคอร์รัปชั่น ปัญหาอะไรต่ออะไรเยอะแยะ ซึ่งตามมาจากอุตสาหกรรม
crime, criminal, traffic ต่าง ๆ ก็เป็นปัญหาซึ่งเกิดมาจากอุตสาหกรรมทั้งสิ้น
อันนี้วิจัยก็เริ่มเป็นของจำเป็น แล้วก็บอกว่าในแผน 6 ต้องมีวิจัยมาก แต่ว่าเงินวิจัยไม่
ค่อยมี สำหรับบุคลากรมหาวิทยาลัย ตัวอย่างนะเราใช้งบประมาณวิจัยสัก 2 - 3
ล้านบาท จากงบประมาณแผ่นดิน เราใช้งบประมาณของเราเองประมาณ 6 - 7 ล้าน-
บาท งบของมหาวิทยาลัยเอง แต่ว่าเงินวิจัยทั้งหมดที่เราใช้แต่ละปีประมาณ 80 ล้านบาท

80 นี้ก็หาจากที่อื่น commission research อะไรต่าง ๆ ที่ใหม่นี้ เพราะฉะนั้น จะเห็นว่าถ้ามหาวิทยาลัยที่อาจจะไม่ใช่คนนั้น ไม่มีรายได้ที่จะทำการวิจัย ถ้าหวังเพียงงบประมาณก็คงจะยาก จะต้องมีการ ปรับและเปลี่ยนแปลง ว่าถ้าจะสร้างมหาวิทยาลัยให้สามารถสนองความต้องการ ของสังคมในแผน 6 ไ้มากขึ้น คงจะหลีกเลี่ยงที่ว่าจะได้ลงมาในเรื่องของวิจัยให้มากกว่าเก่า ซึ่งก็คงจะไม่มีใครปฏิเสธ ในเรื่องหลักการก็ คงจะเป็นอย่างนั้น แต่ว่าเรื่องของปฏิบัติก็อีกอย่างหนึ่ง เพราะฉะนั้น ผมคิดว่ามันคงจะมี เรื่องของการเอาแผนไปใช้อย่างจริงจังกว่าที่เป็นอยู่ ผมก็อาจสรุปไว้ในตอนนี้ว่า เรื่อง ของแผนกับเรื่องงบประมาณซึ่งเป็นตัวที่จะทำให้แผนดำเนินการไปได้หรือไม่ยังไม่จริงจัง นอกจากนั้นยังมีอิทธิพลของเรื่องอื่น ๆ อีก อย่างเช่น เรื่องของการเมือง ซึ่งการเมือง กับแผนบางที่มันตรงกันข้ามเลย ถ้าอ่านแผนเราจะเห็นว่าเวลานี้ไม่ค่อยมีตั้งค์ เขาบอก ไม่ค่อยมีเงิน เพราะฉะนั้นการที่จะเพิ่มรวมทั้งเศรษฐกิจก็ได้ คนก็ไม่มั่งงานทำ เพราะฉะนั้นการจะตั้งมหาวิทยาลัยก็ให้ชะลอไว้ก่อนในแผน 5 รวมทั้งแผนของสภาพัฒนา เศรษฐกิจ รวมทั้งแผนของสภาการศึกษาที่บอกไว้ว่า การตั้งมหาวิทยาลัยนี้ให้ชะลอไว้ ก่อน เพราะว่าไม่มีเงินอย่างว่า แต่ว่าตอนนี้จะตั้งอีก 3 จะตั้งอีก 3 แห่ง ก็เป็น reponse ต่อการ เมืองมากกว่า ผมเป็นรัฐมนตรีก็จำได้ว่า ปีหนึ่ง ๆ ถูกกล่าวอยู่ 2 คน คนแรกก็รับนัก เรียนน้อย บอกว่ากูสินักเรียนผลิตออกมาเท่าไร ๆ มีธมออกมาเท่าไร รับเท่าเก่า ๆ รับนัก เรียนน้อย แล้วก็ไปถูกคำอีกทีหนึ่งเมื่อนัก เรียนจบ เมื่อจบมาแล้วไม่ มั่งงานทำ นักเรียนที่ไปหางานทำไม่ได้ เขียนจดหมายมาค่าผม บอกว่าทลอกให้เขามาเรียน เสร็จแล้วเขาเรียนแล้วไม่มั่งงานทำ เขาก็เขียนจดหมายมาค่า มันก็เป็นอย่างนี้ เพราะ ฉะนั้น เรื่องของการเมืองก็บางทีเราก็ก็น่าไปขอร้องให้มหาวิทยาลัยรับเพิ่มขึ้นอะไรต่ออะไรนะ ในขณะที่เดียวกันก็มีมหาวิทยาลัยเปิด ก็ต้องยอมรับว่าโดยเฉพาะทาง รามคำแหงก็เป็นเหตุ ของการ เมืองค่อนข้างสูงความจริงผมก็ชอบคุณมหาวิทยาลัย รามคำแหงมากที่เดียว ถ้าตอนผมเป็นรัฐมนตรีแล้วไม่มีมหาวิทยาลัย รามคำแหง ผมคงถูกเหยียบแน่ เพราะว่า 1 คนเท่านั้น ใน 10 คน เข้ามหาวิทยาลัยได้ 1 คน หรือ 7 คนต่อ 1 คน ก็เพิ่มขึ้น อย่างนี้ ต่อ 1 คน ที่เหลือจะไปไหน ถ้าไม่มีมหาวิทยาลัย รามคำแหง รัฐบาลคงแบนแน่

แต่ก็มีราคาแห่งที่ absorb ไว้ ซึ่งค่อนข้างจะแก้ปัญหาไปได้ ผลักคนออกมาที่มีคุณภาพ ความจริงเขาก็ได้รักษาคุณภาพที่ ถึงแม้จะมีนักเรียนเขาเยอะ เผลอคิดว่าอาจจะ เป็นมหาวิทยาลัยที่มีนักเรียนมากที่สุดในโลก ราว ๆ 5 แสนคน แต่ว่าเขารักษาคุณภาพเขาโดย จบจริง ๆ ไม่มากเท่านั้น จบน้อยกว่านั้น ถึงแม้จะจบมากกว่า ท่อนก็ตาม

เรื่องของการเอาจริงเอาจังของเรื่องแผน เผลอคิดว่าถ้าจะจริง ๆ แล้ว คณะรัฐมนตรีควรจะต้องไปดูว่า เขาได้ดำเนินการตามแผนหรือไม่ เวลาที่คณะรัฐมนตรี ไม่ค่อยได้มาดูว่าแผนออกไปอย่างไรแล้ว จริง ๆ ทำอย่างไร ทำไมเขาถึงไม่ทำ ปัญหาที่ผ่าน คณะรัฐมนตรีแล้วก็ผ่านไป ไม่มีใครมาดูอีกว่า ใ้เรื่องพาณิชย์นาวีที่จะให้เท่านั้น มันทำหรือยังทำไมไม่ทำ ไม่เคยถาม หรืออย่างที่จะให้ 25 : 55 : 20 ปริญญาตรี โท เอก อะไรนี้ ก.พ.เอาไปดำเนินการหรือเปล่า ให้ scholarship เขาหรือเปล่า อย่างนี้ ก็ไม่มีใครติดตามมันก็ต้องมีการติดตาม เพราะฉะนั้นมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ลงยากที่จะให้ถึง ratio ที่ว่านี้ ก็มีอยู่เวลานี้ที่ใกล้ ratio นี้ก็มีอยู่ 2 มหาวิทยาลัย มีหมัดกลับจุฬาฯ เท่านั้นที่ใกล้ ratio เวลา นี้ แต่ว่าด้วยความพยายามที่ใช้เงินของตัวเองที่จะให้เป็นไปตามแผนที่ว่าที่อื่นที่ less fortunate ก็คงจะไม่สามารถจะ ทำอย่างนี้ได้ ถ้าหากว่า ก.พ. ก็ดี ซึ่งมีหน้าที่เรื่องการจัดสรรทุน หรือสำนักงานประมาณ ไม่จัดสรรทุนให้ก็คงจะยาก ทั้งนี้มาในเรื่องของการจัดทำแผนภายในมหาวิทยาลัยเอง เผลอรู้สึกว่า เป็นของคู่กัน คือว่าคนไทยไม่ค่อยเชื่อแผน คือ วัฒนธรรมไทยเป็นวัฒนธรรม ซึ่งไม่มีแผน การทำแผนเป็นเครื่องมือทางการบริหารอย่างหนึ่ง ถ้าเราไปเรียน Management ก็คือ หรือเรียน Administration ในเมืองนอก เราก็จะเห็นว่า ในวิธีการ management แผนนี้ก็เป็นสิ่งหนึ่งที่สำคัญ แต่เวลานั้นเขียนเหมือนฝรั่ง วัฒนธรรมหรือคิดเหมือนฝรั่ง แผนเป็นของที่จำเป็นและเป็นของที่ปกติ เผลออยากจะพูดว่าแผน ไม่แค่เพียงเป็น administrative tool เท่านั้น ถ้าจะทำได้จะต้องเป็น way of living ของคน จะต้องเป็นวิถีชีวิตของคน วิถีชีวิตของคนมีแผนการดำเนินงาน จึงจะมีแผนได้ ก็เหมือนอย่างประชาธิปไตยเหมือนกัน ไม่ใช่เป็น political ideology

แต่มันจะต้องเป็นวิถีชีวิตของคนที่เป็นประชาธิปไตยของคนด้วย ถึงจะเป็นประชาธิปไตย
ในประเทศใด ที่เมืองฝรั่งเขามีแผนก็เพราะว่าวิถีชีวิตของคนเป็นอย่างนั้นจริง ๆ
ทำไมถึงมีแผน มันเกี่ยวกับความเชื่อถือของคน concept ของคนในเรื่องเวลา ใน
Anglo-Saxon Society คืออังกฤษ อเมริกา เยอรมัน อะไรพวกนี้ ถือว่าเวลา
เป็นของที่พวกไปในอนาคตซึ่งมีอยู่จำกัด จะต้องใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ถ้า
หากเราไม่ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์มากที่สุดถือว่าเป็น waste of time เพราะ-
ฉะนั้น คนของเขาจึงได้มีการจับเวลา ถ้าเราไปดูนักเรียนฝรั่ง เขากำหนดไว้เลยว่า
จะเรียนเท่าไร ๆ เขามีเงินแค่นี้เขาจะใช้เท่าไร ๆ ใช้เรียนหนังสือเท่าไร ใช้ปลูก
บ้านเท่าไร เก็บไว้เท่าไร เก็บไว้กี่ปีถึงจะไปเที่ยวเบอร์มิวด้าได้ เก็บไว้มากหน่อย
ไปเที่ยวยุโรป เขา budget ไว้หมด ใช้วันละเท่าไร เค็อนละเท่าไร เพราะฉะนั้น
คนไทยไปถึงก็เกิด culture shock อันหนึ่งว่า แหม ฝรั่งยิว กินกาแฟคนละแก้ว
ก็ต่างคนต่างออก บิวมาก ซึ่งผิดกับเราแย่งกันออก เขาเห็นเราทำก็แปลกที่ว่าของเรา
ไม่ได้จัดแผน วิถีชีวิตของเขาเป็นวิถีชีวิตที่วางแผนจริง ๆ เนื่องมาจาก Concept
of time ของเรามันตรงกันข้าม time ไม่ใช่ oriented toward future
ของเราเป็น present มีบางชาติเหมือนกัน time ของเขามีอดีต แต่เวลาติน
อเมริกา ไทย พวกนี้ present time-lessness เวลาไม่มีจำกัด ไม่ต้องเตรียม
ไม่ต้องวางแผน นี่เป็นนิสัยไทย เขาให้วางแผน รัฐบาลให้วางแผนก็รู้สึกซัดที่สุดเลย
ทำอะไรก็รู้สึกซัดกับวิถีชีวิต ผมจำได้ว่าเมื่อตั้งสภาพพัฒนาเศรษฐกิจขึ้นใหม่ ๆ ผมก็เป็น
อาจารย์และทำงานบริหารอยู่ สภาพพัฒนาของคุณประกอบก็เรียกผมไปประชุม สำหรับ
จุฬาฯ ผมก็ไปเป็นผู้แทนจุฬาฯ ที่สภาพนามีคุณวัฒนา ไม่ทราบเดี๋ยวนี้ยังอยู่หรือเปล่า
ที่สภาพฯ ก็เรียกไปประชุมบอกว่าเดี๋ยวนี้รัฐบาลเขาจะมีแผนแล้ว ความจริงเขามีแผน
1 แล้ว แผน 1 เขาวาง infra-structure ไม่ค่อยยุ่งกับมหาวิทยาลัย แผน 2
นี่เขาจะเอามหาวิทยาลัยเข้าไปเป็นส่วนหนึ่งของแผนแล้ว เพราะฉะนั้นก็ไปทำแผน
เขาก็ให้แบบฟอร์มมาแยะ เสร็จให้ไปกรอก ผมไปถึงมหาวิทยาลัยก็เรียกประชุมทุกคณะเลย
บอกว่าเดี๋ยวนี้สภาพพัฒนาเศรษฐกิจเขาจะทำแผนแล้ว ก็เอาไปกรอก โบบัคอไป เขาก็เอา

ไปตามคณะต่าง ๆ แล้วก็ใช้เวลาเขาทำอะไร เคื่อนหนึ่งหรือเท่าไรก็กรอกมาให้เขาส่ง เคื่อนหนึ่งไม่มีใครส่งเลย เราก็คือให้ พอหมดแล้วก็ไม่มีใครส่ง ถามว่าทำไมไม่ส่ง ตอบว่ากรอกไม่ถูก เหม้ก็ไปวานคุณวัลลภมานั่ง แล้วก็เอาพวกนั้นมา ให้คุณวัลลภอธิบาย แล้วก็ให้ไปกรอก ถึงเวลาแล้วก็ไม่มีใครส่งอีก ก็ยังกรอกไม่ถูกอยู่นั้น สุดท้ายคุณวัลลภ ก็จำเป็นจะต้องมีแผน ก็เลยต้องไปตามคณะต่าง ๆ เอามานั่งกรอกกันเดี๋ยวนั้นเลย แล้วก็ไ้ไป นั่นเป็นปีแรก พอแผนร่างเสร็จหน่อย เขาก็เชิญต่อไป เหม้ก็ไปอีก เขาบอกว่า เดี๋ยวนีมีแผนแล้วนะ แผนนี้ planning มันจะต้องผนวกไปกับ reporting แผน มันต้องมี report เพื่อที่จะ evaluate แผนว่าไปไ้ไ้ไหม จะไ้ไ้ไ้ไ้ว่าแผนนี้จะต้อง ปรับขนาดไหนจาก reporting เขาก็มีใบเขียว ใบแดง อะไรต่ออะไรที่ไ้เอาไป กรอก เคื่อนหนึ่งกรอกที่ใบเขียวหรืออะไรนี้ สามเคื่อนกรอกที่ใบชมพูอะไรต่ออะไรนี้ ปรากฏว่า ไม่มีใครกรอกเลย เดี๋ยวนีดูเหมือนจะเลิกไปแล้ว เพราะว่าไม่มีใครกรอก เพราะฉะนั้นเมื่อเราจะเอาแผนเข้ามาในมหาวิทยาลัยก็ หรืออะไร ก็รู้สึกค่อนข้างจะ ลำบาก สมัยก่อนนี้เราไม่มีแผน วิธีทำก็คือแต่ละคณะ เสนอบประมาณ มหาวิทยาลัยเอา บประมาณนี้ส่งสำนักงบประมาณเลย คณะต่าง ๆ ไ้งบประมาณมาอย่างไร อาจารย์ คงจะ ถ้าหากว่าเคยอยู่มหาวิทยาลัยนาน ๆ ก็คงจะไ้ไ้ไ้ โดยเฉพาะถ้ารับนิคชอบ มหาวิทยาลัยเขาบอกว่าให้คณะ เสนอบประมาณ หัวหน้าแผนกบางที่ก็มานั่ง เอ๊ะ เอาอะไรกันนะ ที่ชอบที่สุดคือ คน ไม่รู้ชอบทำไม ชอบที่สุดตำแหน่งนี้ ขอเถอะ ทุกปีต้อง ขอคนเพิ่มเอาไว้ก่อน พอมองคนแล้ว เอ๊ะ อะไรกันนะ ที่ชอบต่อไปก็คือ ตัวเหล็กชอบที่สุด ทุ้ ไ้คะ อะไรนี่ แล้วก็มองต่อไป พักสม แล้วก็ใส่พักสม แล้วก็เขียนแผน แล้วก็ส่งไป มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยก็มักส่ง คีก็ชอบมาก คีก็ไ้เอาไว้ก่อนเหมือนกัน มหาวิทยาลัย ก็ไม่มี control อะไร ก็ส่งไป ที่นี้ก็ขึ้นอยู่กับฝีมือคนคี่ที่ไ้ไปวิ่งที่สำนักงบประมาณ มีไ้ใครยวสาวไ้สาวเอา วิ่งมากก็ไ้มาก คณะใหญ่ คณะไหนคนคี่อายหน่อยก็ไ้ไม่เจริญ เติบโต แค่นั้นแหละ อยู่แค่นั้นก็แค่นั้นแหละ ที่จุฬาฯ ยังเคยมีคณะ สถาปัตยกรรม อยู่แค่นั้นก็ แค่นั้น ไม่ค่อยเจริญเติบโตกับเขา ท่านคนคี่ท่านเคยพูดกับเมว่า "I don't want to fight over the bone." คือ ไม่อยากไปแย่งกระดูก เพราะฉะนั้น ก็เลยยังงั้น ๆ

ไม่ค่อยเจริญ นั่นก็เป็นแผนผังส่ง และการเจริญเติบโตของมหาวิทยาลัยไม่ได้เป็นไปตามที่ควรจะเป็น คณะบางคณะอาจจะโตเกินไปกว่าที่จำเป็น บางคณะอาจจะโต คณะก็บอกว่าไม่อยากจะไปแย่งกระดูก ก็เลิกไม่เจริญเติบโต การเจริญเติบโตไม่เป็นไปอย่างที่เราควรจะเป็น สิ่งไหนที่ควรจะทำก็ไม่ได้ทำ สิ่งไหนที่ควรจะทำก็น้อยก็กลับได้มาก ก็ก็อาจจะมาก จำนวนครูก็อาจจะมาก over-staffed ซึ่งมีผลมาถึงปัจจุบัน การมีแผนผังคิดว่ามันเป็นของจำเป็นที่จะแก้ไขปัญหานี้ การเจริญเติบโตของมหาวิทยาลัยจะต้องเป็นไปในลักษณะที่ควรจะเป็น ที่ไหนควรจะโตก็ให้โตที่นั่น ที่ไหนควรจะโตน้อยก็ให้เป็นอย่างนั้น ไม่ใช่ให้เดินไปตามความสามารถหรือมีอภินิหารสาวโคสาวเอาอย่างที่เราชอบ เพราะฉะนั้น มหาวิทยาลัยก็ควรมีแผน ผมเข้าใจว่าขณะนี้ทุกมหาวิทยาลัยก็มีแผน แต่ว่าหลายมหาวิทยาลัยก็ยังคงอยู่ในลักษณะที่ว่า ก็ทำแผนมา คณะก็ทำแผนมา แล้วมหาวิทยาลัยก็มักส่ง ก็ไม่ได้มาทำอะไรใหม่ดีขึ้น ปรับอะไรต่ออะไร แต่ว่าหลายมหาวิทยาลัยก็เริ่มทำแผนที่จะดีขึ้น การทำแผนที่จะ ต้องมีตัวเลขประกอบอย่างบริบูรณ์ หมายความว่า institutional research ของมหาวิทยาลัยจะต้องแข็งแรง ต้องมีตัวเลขที่จะนำมาประกอบในการพิจารณา ตลอดจนมีมาตรฐานของการใช้ข้อมูลต่าง ๆ ให้ถูกต้องและเป็นที่ยอมรับ จนกว่าจะมีตัวเลขและมีมาตรฐานที่จะยอมรับอย่างที่ว่านี้ มหาวิทยาลัยจะทำแผนไม่ได้เลย จะต้อง มีตัวเลข ผมขออนุญาตยกที่จุฬาฯ อีกครั้ง เพราะว่าจำเป็น เพราะเห็นที่นี้มากหน่อย จากที่ว่าระบบมีอภินิหารสาวโคสาวเอา มาจนถึงจุดนี้ เป็นถึงจุดที่ว่า แผนที่ออกจากมหาวิทยาลัยจะเป็นแผนรวมของมหาวิทยาลัย ซึ่งกำหนดโดยมหาวิทยาลัย ใครจะโคคึกมากเท่าไร ใครจะโคคึกมาก ใครจะโคคึกสุด-อุปกรณมากเท่าไร มหาวิทยาลัยเป็นคนกำหนดทั้งสิ้น ที่ทำได้อย่างนี้เพราะตัวเลขมันบริบูรณ์ สมบูรณ์พอสมควร ผมสามารถที่จะชี้แจงกับคณะได้ แต่ก็ใช้เวลาหลายปี การที่จะให้เขายอมรับที่ว่าเรามีสิทธิ์ที่จะทำแผน เรามีสิทธิ์ที่จะมี final say ในเรื่องแผนแล้วส่งไป มีสิทธิ์ใน final say ในเรื่องของงบประมาณเท่าไร จะส่งไปงบประมาณก็ใช้เวลาานาน แต่เราทำอย่างนี้ได้ก็เพราะว่าตัวเลขมันฟ้อง และมาตรฐานก็เป็นที่ยอมรับ เขาขอเงินเรา เราก็มีตัวเลขแสดงให้เห็นชัดเลยว่า คนของเขาเวลานี้มี

เกินแล้ว แล้วก็ เป็นมาตรฐานที่ apply ทุกคน ถ้าหากว่ามีเกินนี้ ตัวเลขก็ชี้ให้เห็นว่ามีเกินแล้ว การจะขอใหม่ก็ไม่ได้ ใ้ไม่ได้ คึกเหมือนกัน เขาขอเพิ่มขึ้น เราก็บอกว่ามันมีเกินแล้วจากอัตราที่มีอยู่แล้วเราก็รู้ตรงไหนมันขาด เพราะว่าตัวเลขก็บอกเหมือนกันว่าตรงไหนขาด คือถ้าสูงแล้วก็ไม่ได้เขา ถ้าหากว่าทำได้เป็นอย่างดีมาเป็นระยะเวลานานก็อาจจะดีขึ้น แต่ถึงจุดนี้มันก็ไม่ใช่ง่าย มี institutional research ที่มีมาตรฐานที่ดี แต่การทำแผนก็เป็นของที่จะต้อง ที่ไม่ใช่ทำง่าย ๆ ไม่ใช่ว่ามันอยากจะทำอะไรก็เขียนขึ้นไปตามนั้น เหมือนอย่างสภาพพัฒนาเศรษฐกิจที่คุณประกอบว่าเมื่อคืนนี้เขาเริ่มทำแผน 6 แล้ว อย่างน้อยเขาก็ไปประชุมที่ศรีสะเกษ เขากงไปเลือกที่ศรีสะเกษ เพราะว่าอาจจะ เป็นจังหวัดที่มีรายได้อันดับที่สาม อาจจะเอาเกล็ดหรืออย่างไรก็แล้วแต่ก็ไปประชุมที่ศรีสะเกษ แต่ว่าการที่จะขึ้นแรกของการทำแผนเรื่องของ Conceptualize เป็นของสำคัญ จะต้องมีการดูปัจจุบันแล้วมองไปในอนาคต ต้องมี discussion กันนานที่จะให้ได้ concept นี้ออกมา ผมจะยกตัวอย่างของจุฑาฯ พอแผน 5 หรือแผน 4 เสร็จ เขาก็มีกลุ่มบุคคลกลุ่มหนึ่ง อาจจะเรียกว่าเป็น think tank อะไรพวกนี้ เป็นคนที่มองอนาคตเป็นพวกที่เล่นอนาคต เป็นพวกที่ฝันเพ้อ เป็นที่ยอมรับในสังคม เป็นคนที่ค่อนข้างที่จะไม่เหมือนมนุษยธรรมคา ชอบพูดอะไรไปในอนาคตเพื่อฝันอะไรทำอะไร คนเหล่านี้เขาจะเอามารวมกันแล้วก็ทุกวันอังคาร เขาจะกินข้าวด้วยกัน แล้วก็คุยปัญหา โน่นปัญหาเนี่ยอะไรต่ออะไรต่าง ๆ รวมทั้งอนาคตควรจะเป็นอย่างไร คำนมหาวิทยาลัยควรเป็นอย่างไร ทุกอังคารเขาจะประชุมอย่างนี้ นาน ๆ เขาจะรวบรวมกันที่แล้วก็ไป เช่น พัทยาหรือหัวหิน เอาที่เขาไปรวบรวมมาแล้วมา discuss กัน intensive ที่อย่างนี้ จนกระทั่งรวบรวมอะไรได้ค่อนข้างจะดี หลังจาก brainstorm กันหมดแล้วเอามารวมกันค่อนข้างที่จะมีเหตุผลที่ขึ้น conceptual ได้ก็แล้ว ก็จะเอาสิ่งนั้นที่เขาคิดกันเป็นปี ๆ มา เราจะประชุมคณะที่ หัวหน้าภาควิชา แล้วเอาพวก think tank คิดนี้ให้พวกนี้ react โอนั้นเป็นได้ใหม่ โอนั้นเป็นได้ใหม่ โอนั้นควรจะทำใหม่ โอนั้นควรจะทำใหม่ ก็ react กันเป็นวัน ๆ เมื่อเขา react เสร็จ แล้วก็เอาที่เขา react กับที่พวก think tank คิดมาเขียนเป็นแผนอีกที เพราะฉะนั้น แผนของ

เราก็จะถือแผนของสภาการศึกษาที่กำหนดตัวเลขเป็นเกณฑ์มาตรฐาน ซึ่งไม่สู้จะดีมา
ถึงจุดนี้ผมอาจจะคิดว่าไม่ค่อยดีก็ได้ ในบางแง่ นะ เพราะว่าในบางมหาวิทยาลัยบางที่
มองดูแล้วเขาได้เกิน เขาได้เกินตัวเลข ผมว่า เอ๊ะ ทำไมเกินนะ สงสัยจะวิ่ง เมื่อ
เราทำตามแผนแล้วเราไม่วิ่งเลย เมื่อไม่วิ่งเลยมันไคน้อยกว่าแผน มันไคน้อยกว่าตัว
ที่เขา เพราะฉะนั้น อันนี้ผมต้อง warn สภาพัฒนา warn ส่วนงบประมาณ
ถ้าหากปล่อยให้เขาระบบเมื่อใครยาวสาวได้สาวเอา แล้วไม่มีใครสนใจแผน เพราะทำ
ตามแผนอาจจะเสียเปรียบ ถ้าหากว่าดูตามแผนนี้ อันนี้ก็ไม่ได้ไปว่ามหาวิทยาลัย ผมคิด
ว่าส่วนงบประมาณจะมีบทบาททำให้แผน คนเห็นแผนสำคัญหรือไม่สำคัญ อยู่ที่ส่วนงบ-
ประมาณควบ เพราะฉะนั้นผมคิดว่าจะต้องให้ความสำคัญพอสมควร ปรับอะไร แผนอะไร
ทำอะไรได้ แต่ว่าเมื่อปรับแล้วจะต้องพยายาม strict หน่อย แล้วก็เปิดโอกาส
ที่จะให้มีการวิ่งเกินเพื่อที่จะให้ใครมาซึ่งงบประมาณที่นอกเหนือแผน หลังจากเราเขียนแผน
อะไรทำอะไรแล้วก็ถึงจะได้เสนอแผนทั้งหมดนี้ไปให้ส่วนงบประมาณ ให้ทบวงมหาวิทยาลัย
ส่วนงบประมาณ แล้วก็สภาพัฒนาเศรษฐกิจอะไรทำอะไรต่าง ๆ เหล่านี้ มาในขั้น
analyse ของทบวงก็ดี ทบวงก็ทำไม่มาก เวลาตั้งทบวงเราก็ visualize ทบวง
ค่อนข้างจะให้เหมือนกับ University Grant Committee ว่าจะต้อง analyse
งบประมาณที่จะให้กับมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ว่าอยากให้เห็นมหาวิทยาลัยไหนเจริญอย่างไร
แล้วก็จัดสรรงบประมาณให้เหมือน University Grant Committee แต่ว่าทบวง
ตั้งแต่ตั้งจนถึงปัจจุบันนี้ก็ยังไม่สามารถทำหน้าที่นั้นได้สมบูรณ์ เพราะว่ามันจะต้อง คือ
ทบวงจะทำใ้ใครทำอะไรที่ดูหว่า ทำ เมื่อกี้นี้ แค่ต้องเข้มขมกว่า แล่งงานยุ่งกว่า
เพราะว่ามันครอบคลุมทั่วประเทศ เพราะฉะนั้น ทบวงต้องมีคนเก่ง ต้องมีตัวเลขที่ยอมรับ
เป็นตัวเลขที่หามาได้หมด จนกระทั่งพูดกับมหาวิทยาลัยได้เหมือนที่มหาวิทยาลัยพูดกับคณะ-
ต่าง ๆ ได้ ต้องพูดอย่างนั้นถึงจะทำหน้าที่ได้ แต่เวลานี้ตัวเลขก็คืออะไรทำอะไรต่าง ๆ
ก็ดี ก็ยังบกพร่องอยู่ ยังไม่สามารถที่จะทำหน้าที่นั้นได้อย่างสมบูรณ์

พอมาถึงส่วนงบประมาณ ผมคิดว่าเริ่มคนควยมี budget analyst
มาดูตามมหาวิทยาลัยต่าง ๆ มา analyse ตรงนี้สำคัญเหลือเกิน ผมคิดว่าทั้งทบวง

ทั้งสำนักงานประมาณ บางที budget analyst ท่านไม่ได้ออกแผน ท่านไม่ได้ออกแผน
ท่านไม่ได้ออกนโยบายรัฐบาล ท่านไม่ได้ออกมติคณะรัฐมนตรี ท่านมองเป็น item,
item ท่านมองใหญ่กว่านี้ไม่ออก ท่านมองได้แต่จุด จุด จุด... แล้วก็ให้หรือไม่ให้
เพราะฉะนั้นสิ่งที่บางทีได้รับอนุมัติมาไม่เป็นไปตามแผน เพราะว่า analyst/budget
analyst มองแผนไม่ออก แล้วไม่ได้ stick กับแผน มองเป็น item item
ไป ซึ่งอันนี้ผมคิดว่าจะต้องมีการปรับปรุงในเรื่องของการพิจารณางบประมาณ ไม่ได้
หมายความว่า budget analyst ทุกคนจะเป็นนะ มหาวิทยาลัยโคโลโด budget
analyst ไป ที่คืนนะผมคิดว่าโชคก็มาก budget analyst ที่ที่เขาจะดูแผน แล้ว
เขาจะดูเหตุผล แล้วเขาฟังคำอธิบายเข้าใจว่า unit cost ต่าง ๆ นี้เป็นอย่างไร
ไอ้ตัวเลขต่าง ๆ ที่เรามีอยู่เป็นอย่างไร แล้วเขาทำความเข้าใจ Unit Cost ตามตัวเลข
ที่มีอยู่ แล้วพูดด้วยเหตุผล budget analyst ควรจะเป็นคนที่เป็นอย่างนั้น แล้วต้อง
เป็นคนที่ถูกดูแล ผมรู้สึกว่า การเป็น budget analyst ที่ถูกลงแล้วมีเหตุผล
มหาวิทยาลัยโคโลโดไปนี่คืนนะครับ ผมคิดว่าโชคก็มาก ยกตัวอย่างเช่น มติคิดว่าได้ budget
analyst นับว่าโชคก็มากทีเดียว บางมหาวิทยาลัยอาจจะไม่โชคก็อย่างนั้น ผมคิดใน
ส่วนนี้เป็นส่วนที่ต้องการแก้ไขเหมือนกัน แต่ว่าอย่างที่ว่า มันเป็นส่วนอื่นซึ่งนอกเหนือ
มหาวิทยาลัย ผมไม่ทราบว่าทางเราไม่เคยมีสำนักงานประมาณมาหรือเปล่า แต่ว่าก็มี
สภาพพัฒนาเศรษฐกิจ แต่ว่าแผนของเราจะไปได้หรือไม่ได้ขึ้นอยู่กับท่านเหล่านั้นมาก
ทีเดียว นั่นก็เป็น comment เท่าที่ผมอยากจะพูดไว้ ปัญหาของมหาวิทยาลัยในแผน 6
อาจจะมากกว่าในแผน 5 เท่าที่ผมฟังคุณประกอบเมื่อกี้ ที่เป็นอย่างนี้ เพราะว่าเศรษฐกิจ
นี้ถึงจะดีขึ้นก็คงจะดีขึ้นไม่มากนัก และความพยายามที่จะให้ประเทศเป็น industry มาก
ขึ้น แต่ปัญหาที่คุณประกอบชี้ให้เห็นเป็นปัญหาที่ค่อนข้างสำคัญ คือเรื่องจำนวนนิสิตนักศึกษา
ที่จะเพิ่มขึ้น ถึงแม้เราจะมีความสามารถตั้งแต่แผน 4 ลจจำนวนเพิ่มของพลเมืองจาก 3
ลงมาเป็น 2.5 มาเป็น 2 เดียวนี้ 1.9 แล้วก็อยากจะให้เป็น 1.5 ผลกระทบที่เห็น
ได้ชัดเจนก็คือ นักเรียนชั้นประถมน้อยลงไป โดยเฉพาะในภาคเหนือ อาจจะต้องมีการ
ยุบโรงเรียนกัน เพราะว่านักเรียนไม่พอ แต่ภาคอื่น ๆ ก็อาจจะไม่เห็นชัดอย่างนั้น โดย

ตัวเลขทั่วไปเราจะเห็นซ้ำว่านักเรียนประถมจะน้อยลง มันเพิ่งประถมกว่าจะถึงมหาวิทยาลัยอีกนาน แล้วมหาวิทยาลัยเดี๋ยวนี้กำลังเป็น victim ของ period ซึ่งมีผลเมืองมาก ยังเป็น victim อยู่ขณะนี้ คนที่จะเข้ามาสู่ตลาดแรงงานก็คือ คนที่จะเข้ามาสู่มหาวิทยาลัยก็คือ จะสูงเหมือนกับเมื่ออัตราการเพิ่มยัง 3 อยู่ ยังอีกนานที่มหาวิทยาลัยจะได้รับผลกระทบจากการลดของผลเมือง เพราะฉะนั้นคนเพิ่มของมหาวิทยาลัยยังไม่ลด จะเพิ่มมากขึ้นในแผน 6 คว้าเข้าไป หมายความว่าเราก็มีปัญหามากแล้วก็ตามถึงเรื่องการวิจัย ถ้ามีปัญหา หากไม่เพิ่มการวิจัยเราก็คงพัฒนามหาวิทยาลัยไม่สามารถทำได้เหมือนที่อยากจะให้ทำ เรื่องค่าเล่าเรียนอะไรต่ออะไร เขาก็พูดได้ พอมาถึงจริง ๆ ทำได้หรือไม่ได้อีกเรื่องหนึ่ง ตอนที่ผมเป็นรัฐมนตรีอยู่ก็มีการพูดกันว่า จะเพิ่มเงินค่าเล่าเรียน เสรีแล้วคนก็วิ่งรอกอยู่ไม่กล้าเพิ่ม กลัวว่าจะมีปฏิกิริยา ผมต้องเรียกประชุมอธิการบดีแต่ละมหาวิทยาลัย แล้วก็บอกว่าเพิ่ม 25 % แต่บางมหาวิทยาลัยก็ยังกลัวอยู่ บอกว่าประชุมไปแล้วไม่เพิ่มหรอก โดยเฉพาะรามคำแหงรู้สึกไม่กล้าเพิ่ม ก็บอกมาเลยว่าไม่เพิ่ม ผมก็ประชุมอธิการบดี แล้วก็ทำอันอธิการบดีหลายท่านก็ยังไม่กล้าเพิ่ม กลัวว่าจู่จ๋า จะเพิ่มหรือเปล่า เพราะเข็ญเข็ญอยู่จู่จ๋า คว้า คว้า เพิ่มก็จะเอา เพราะฉะนั้นเขาก็ต้องเพิ่มที่จู่จ๋า ก่อนคนอื่นหมด เพราะว่าเพื่อที่จะได้เป็นตัวอย่าง ที่อื่นเขาจะได้เพิ่ม แล้วก็ตกลงก็เพิ่ม แต่ว่าเราก็เพิ่มในลักษณะว่าไม่ไปกระทบกระเทือนคนเก่า เอาคนใหม่ สำหรับจู่จ๋า เราก็บอกว่าทุกบาททุกสตางค์ได้จากเพิ่มนี้เราจะไปให้นักเรียนชนบททั้งสิ้น เพราะฉะนั้น ตั้งแต่บัดนั้นเราก็ไปเอานักเรียนจากชนบทมาปีละ 50 คน โดยให้ทุนสมบูรณ์เลยจากงบประมาณที่เราได้อยู่ แต่ว่าเราเพิ่มขึ้นเพื่อที่จะให้เป็นตัวอย่าง ก็ให้คนอื่นเขาเพิ่มได้ ซึ่งก็เพิ่มมาจนปัจจุบัน แต่ว่าจะเพิ่มไปอีก และจะมีผลทางการเมืองขนาดไหนก็อยู่ที่ลูกไม้รัฐมนตรีที่จะทำได้แค่ไหน นี่ก็เป็นเรื่องปัญหาทางการเมือง ผมเห็นควายอย่างยิ่งของการที่จะให้มหาวิทยาลัยมีรายได้ รายได้ที่ได้จากค่าเล่าเรียนเวลานี้น้อยมาก คิดเป็นเปอร์เซนต์ที่ต่ำมากสำหรับรายจ่ายทั้งหมดของมหาวิทยาลัย ความจริงเดี๋ยวนี้ก็เอารายได้ไปใช้ในสิ่งที่ไม่ได้งบประมาณ ไม่ได้เอาไปอื้อลู่ลู่แฉกหรือเอาไปตั้งขวางที่ไหนเลย ก็ใช้เหมือนกันในส่วนที่งบประมาณไม่ให้ จริง ๆ

แล้วควรจะมีค่าเล่าเรียนที่เอามาใช้ให้เป็นประโยชน์จริง ๆ จัง ๆ ในด้านของการเพิ่มหรือพัฒนามหาวิทยาลัย เวลานี้เราเอาไปใช้เป็นประโยชน์ แต่ว่ามันอาจจะไม่ใช่เรื่องของ การพัฒนา นอกเสียว่าเรื่องของกรอบครุบาอาจารย์อาจจะถือเป็นส่วนพัฒนาได้ นอกเหนือจากนั้นก็เรียกว่ามันน้อยไม่สามารถจะเอาไปทำอะไรได้มากนัก การเพิ่มค่าเล่าเรียนก็อาจจะจริง แต่ว่าเป็นปัญหาการเมือง จะทำได้แค่ไหนนั้นเป็นอีกเรื่องหนึ่ง เรื่องที่มหาวิทยาลัยจะมีรายได้อื่น ผมคิดว่าเป็นของจำเป็นรัฐบาลต้องเปลี่ยนความคิดใหม่ในเรื่องของการที่มหาวิทยาลัยจะดำเนินการหารายได้ โดยเฉพาะกระทรวงการคลัง พวกคลังนี้บางทีคิดไม่เหมือนเรา ท่านคิดเป็นอย่างเดียวว่า ถ้าไปถามว่าจะต้องส่งคลังใหม่ ความจริงอย่าไปถามนะ เพราะว่าคำตอบจะได้โดยเขาไม่ต้องคิด คือต้องส่งคือเอาแต่ได้เสียก็ไม่ยอม เพราะฉะนั้นเขาต้องปรับใหม่ ต้องพยายามที่จะให้มหาวิทยาลัยสามารถที่จะคิดอะไรทำอะไร เพื่อให้เป็นรายได้มากขึ้น ผมคิดว่าถ้าหากว่ายังเป็นเหมือน กับปัจจุบัน เข้ามาควควบคุมเข้ามาดูแลเรื่องใช้ที่ดิน อะไรทำอะไรต่าง ๆ ที่เป็นปัญหาอยู่เวลานี้ ซึ่งมีหนังสือเวียนมาสองวันนี้ว่า จะให้ผู้ที่ใครคนหนึ่ง บุคคลใดบุคคลหนึ่งจะเป็นนิติบุคคลอะไร เขามาใช้ประโยชน์มหาวิทยาลัยในที่ราชพัสดุโดยไม่ขออนุญาตไม่ได้ จะต้องขออนุญาตก่อน รวมทั้งไปสัมภาษณ์บังคับข้าราชการว่า ธนาคารใดจะเข้าไปอยู่ใน ต้องให้ได้ ... ก่อนจะให้อนุญาตจะต้องถามกระทรวงการคลังก่อนว่าอนุญาตใหม่ แล้วต้องให้ประมวลเสร็จแล้วมีรายได้เท่าไรต้องส่งคลังหมด ถ้า mentality อย่างนี้เลิกพูดก็ดีกว่า ขึ้นไปไปในหนังสือเล่มนี้มันก็โหด เพราะฉะนั้นก็ต้องมีการปรับกันทุกระดับ ให้สามารถที่จะให้มหาวิทยาลัยมีรายได้นำมาพัฒนาวิทยาลัย รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องกับการที่จะจัดงบประมาณก็จัดสรรทุนการศึกษาที่ดี การช่วยเหลือที่ดี ก็จะต้องพยายามที่จะให้เป็นไปตามแผน ซึ่งในแผน 5 ก็ยังเรียกว่าอยู่ในระดับที่ยังไม่พอใจ ไม่น่าจะพอใจ และยังคงอยู่ในระดับที่ยังขาดตกบกพร่องมาก ผมคิดว่าส่วนต่าง ๆ เหล่านี้จะต้องแก้ไข เพื่อที่จะให้แผนพัฒนาที่มีความหมายมากขึ้น แผนพัฒนาเขียนมาแล้วสามารถจะทำได้อย่างที่ต้องการ

และเป็นแผนที่จะ reflect สิ่งที่เป็นจริง ผมคิดว่าใช้เวลานานพอที่จะยิ่งก็อยาก
จะยุติไว้เพียงแค่นี้ ก็นี้แหละครับ ผมก็มีความเกรงว่าสิ่งที่ผมมาพูดวันนี้จะไม่ก่อให้เกิด
เกิดประโยชน์อะไรทั้งสิ้นกับพวกเรา ก็ไม่แน่ใจว่ามันจะเกิดหรือไม่ แต่มันเป็นเรื่อง
ของคนอื่นทั้งสิ้นที่ผมอยากจะให้แก้ไข เปลี่ยนแปลง ขอขอบคุณครับ

สรุปการบรรยาย

เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาอุดมศึกษาตามแผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคม
และสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5

โดย ศาสตราจารย์ ดร.เกษม สุวรรณกุล
อธิการบดีจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ระยะที่ 5 ได้เกิดขึ้นในระหว่าง
ที่มีความยุ่งยากทางเศรษฐกิจของประเทศและของโลก ซึ่งความยุ่งยากดังกล่าวได้สืบ-
เนื่องมาจากแผน 4 แล้ว เช่น ปัญหาเรื่องน้ำมันขึ้นราคา ปัญหาการลงทุนซึ่งทำให้
เกิดปัญหาการว่างงาน และทำให้อัตราเงินเฟ้อสูง จึงเป็นผลกระทบต่อรัฐบาล ทำให้
รัฐบาลต้องประสบปัญหาทางการเงิน และเป็นผลให้มีการตัดงบประมาณ จึงทำให้
เกิดความยุ่งยากในการดำเนินงานของมหาวิทยาลัย

อุปสรรคเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนามีหลายประการ อย่างเช่น ถ้าแผน
จะออกมาได้จะต้องผ่านหลายหน่วยงาน เช่น ทบวงฯ สภาการศึกษา สภาพัฒนาฯ และ
คณะรัฐมนตรี ซึ่งแผนพัฒนาฯ ดังกล่าวจะบรรลุผลตามเป้าหมายได้ ก็ขึ้นอยู่กับสำนักงบ-
ประมาณ ซึ่งจะเป็นผู้อนุมัติงบประมาณ ซึ่งปรากฏว่าในการดำเนินการส่วนใหญ่มิ
เป็นไปตามแผนที่วางไว้ เพราะนโยบายของแผนอย่างหนึ่ง มติคณะรัฐมนตรีก็อย่างหนึ่ง
และ งบประมาณก็อีกอย่างหนึ่ง ไม่สอดคล้องซึ่งกันและกัน

เท่าที่ผ่านมา งบประมาณส่วนใหญ่มิที่มหาวิทยาลัยได้รับจะเป็นหมวดเงิน-
เคื่อน คือ ประมาณ 60 % ของงบประมาณที่ขอตั้งส่วนที่เหลือก็เป็นงบดำเนินการซึ่ง
เป็นงบที่นำมาใช้จ่ายเกี่ยวกับการดำเนินงานเพื่อการทรงตัวอยู่ตามปกติเท่านั้น มิ
สามารถจะพัฒนาให้เพิ่มขึ้นได้ จะเห็นได้ว่างบที่จะนำมาพัฒนานั้น น้อยมาก ถ้าจะพัฒนา
กันจริง ๆ แล้ว งบดำเนินการจะคงสูง ซึ่งคุณภาพของมหาวิทยาลัยจะอยู่ที่งานวิจัย

ซึ่งได้รับการจัดสรรน้อย ทำให้ไม่สามารถดำเนินการตามแผนที่วางไว้ได้' นอกจากนี้ยังมีปัญหาทางการเมืองมาแทรกอีก อย่างเช่นสิ่งที่ใช้งบประมาณจำกัด แต่ก็ยังคงให้มีการตั้งมหาวิทยาลัยใหม่ เป็นต้น

การทำแผนภายในของมหาวิทยาลัย ได้มีการพัฒนากันเป็นลำดับ อุปสรรคอย่างหนึ่งก็คือ คนไทยมักจะไม่ค่อยเชื่อแผน จึงไม่ได้มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า เหมือนต่างประเทศ การทำแผนจะต้องมีการกำหนดเวลา ภาคต่อไปในอนาคต และการวางแผนที่ดีจะต้องมีตัวเลขประกอบที่สมบูรณ์แสดงชัด เพื่อใช้ในการพิจารณาและเป็นมาตรฐานที่ยอมรับการเจริญเติบโตของมหาวิทยาลัย ก็ควรจะให้เป็นไปตามที่ควรจะเป็น คือส่วนใดที่ควรจะพัฒนา ก็เพิ่มในส่วนนั้น และส่วนใดที่สมบูรณ์แล้วก็ไม่จำเป็นต้องเพิ่มสรุปได้ว่า ชั้นแรกของการวางแผนจะต้องดูปัจจุบันและมองไปในอนาคต ซึ่งจะต้องรวบรวมความคิดและปัญหาต่าง ๆ ของหลายกลุ่ม นำมาสรุป หากความเป็นไปได้ในอนาคต ซึ่งสำนักงานงบประมาณก็มีบทบาทที่จะให้แผนบรรลุเป้าหมาย โดยพิจารณาในงบประมาณตามแผน

ปัญหาของมหาวิทยาลัยในแผน 6 อาจจะมีมากกว่าแผน 5 และการที่มหาวิทยาลัยจะมีรายได้เป็นของตัวเอง เป็นสิ่งจำเป็นและมีผลในการพัฒนามหาวิทยาลัยมาก ในส่วนที่มหาวิทยาลัยไม่ได้รับงบประมาณหรือได้รับแต่ไม่เพียงพอ มหาวิทยาลัยในแผน 5 ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ ฉะนั้นการเขียนแผนควรจะทำให้เป็นไปได้และเป็นจริง